

////////////////////////////////////

MATERIALEN- INFORMATIESYSTEEM MATIS

Handleiding voor afvalverwerking en
op- en overslag /
14.12.2023 - Versie 2.3.1

////////////////////////////////////

Opgelet! U vindt de meest recente handleiding steeds op de OVAM-website:
ovam.vlaanderen.be/matis.

Met het versienummer kan u nagaan of er een nieuwe versie beschikbaar is. De OVAM wijzigt de handleidingen bij onduidelijkheden of nieuwe ontwikkelingen in het MATIS-webloket.

Schrijf u in voor de digitale MATIS-nieuwsbrief via deze link en blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen: [MATIS-nieuwsbrief](#).

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website:
<https://ovam.vlaanderen.be/>

* Prijswijzigingen voorbehouden.

Deze studie werd uitgevoerd in het kader van het Cmartlife project actie 'D3 – Software tool for monitoring municipal waste treatment in Flanders and abroad'. Het Cmartlife project ontvangt steun van het LIFE programma van de Europese Unie.

INHOUD

1 Scope van deze handleiding..... 5

2 Waarom MATIS? 6

3 Wie meldt welke gegevens? 7

4 Wanneer meldt u gegevens? 7

5 Inhoud van elke melding..... 8

5.1 Type melding 9

5.2 Tonnage 10

5.3 Identificatie 10

5.4 EURAL-code of materiaalcode 11

5.5 Omschrijving 11

5.6 Kwaliteit 11

5.7 DBP – dierlijk bijproduct 12

5.8 Periode 12

5.9 Oorsprong en type oorsprong 12

Vestigingsnummers verplicht vanaf 2023 13

5.10 Bestemming en type bestemming 15

Vestigingsnummers verplicht vanaf 2023 16

5.11 IHM 17graf

5.12 R- of D-code & verwerkingswijze 17

5.13 Omschrijving verwerking 19

5.14 Input in recycling 20

5.15 Toepassingswijze 20

5.16 Vervoerswijze 21

6 Hoe meldt u gegevens?..... 22

6.1 Via het MATIS webloket 22

6.1.1 Toegang tot het MATIS webloket 22

6.1.2 Manueel gegevens over verwerking melden, corrigeren en verwijderen 23

6.1.3 Met een CSV-bestand gegevens over verwerking melden en corrigeren 24

6.2 Troubleshoot gebruik CSV-bestand 25

6.2.1 Ik kan mijn CSV-bestand niet opladen. Wat kan ik doen? 25

6.2.2 Ik krijg foutmeldingen terug na het opladen van mijn CSV-bestand. Wat kan ik doen? 26

6.2.3 Ik heb mijn gegevens in de oefenomgeving opgeladen in plaats van in de productie omgeving. 26

6.2.4 Het datumformaat in mijn CSV-bestand wijzigt telkens van JJJJ-MM-DD naar DD/MM/JJJJ. 27

6.3 Via de API (application programming interface) 27

6.3.1 Aanmelden via de API 27

6.3.2 Beschikbare services 28

7 Voorbeelden en specifieke situaties 29

7.1 Installaties voor vergisting, biogas en compostering 29

7.2 Interne stromen - enkele voorbeelden 30

7.3 Afval afkomstig van werven: bouw- en sloopwerken vs. onderhoudswerken 31

7.4 Grond 31

7.5 Gecycleerde puingranulaten 32

7.5.1 Vaste puinbreker 32

7.5.2 Combinatie van sorteren en breken – Interne verwerking 32

7.5.3 Mobiele breker op een werf 32

7.5.4 Breken van betonresten bij een betoncentrale 33

Voor de vestigingen op de lijst worden **alle inkomende afvalstoffen, alle uitgaande afvalstoffen en alle uitgaande materialen** gemeld. Bij deze materialen gaat het dan om grondstoffen zoals gedefinieerd in het VLAREMA: bijproducten of einde-afvalmaterialen, overeenkomstig artikel 36, 37 of 39 van het Materialendecreet. Bij de afvalstoffen gaat het zowel om de afvalstoffen van afvalverwerking als de eigen afvalstoffen, bv. van personeel of onderhoud van machines.

Inzamelaars van huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval melden deze afvalinzameling ook in MATIS. U vindt alle info terug onder 'Melding als inzamelaar huishoudelijk afval' op ovam.vlaanderen.be/matis.

Om het IMJV volledig te kunnen vervangen door MATIS, is ook de informatie over inzameling van bedrijfsafvalstoffen door het privé-circuit nodig. Een selectie van IHM's meldt hun inzameling van bedrijfsafval vanaf 2022. Deze OVAM-selectie vindt u terug op de MATIS-website. Vanaf begin 2024 melden alle IHM's per kwartaal hun afvalinzameling in het MATIS webloket. U vindt alle info terug onder 'Melding als inzamelaar bedrijfsafval (IHM)' op ovam.vlaanderen.be/matis.

2 WAAROM MATIS?

Het "Materialen Informatie Systeem" – MATIS – verzamelt niet alleen informatie over de productie van afvalstoffen, maar traceert deze afvalstoffen ook doorheen het recyclageproces en brengt uiteindelijk ook hun toepassing in nieuwe producten in kaart.

Anno 2021 zamelde de OVAM data in over de productie van afvalstoffen, teruggewonnen materialen en grondstoffen. Dit gebeurde via de *Online Afvalstoffen Enquête* over inzameling via het gemeentelijk circuit, via het *Integraal Milieujaarverslag (IMJV)* over bedrijfsafvalstoffen, via het *Monitoringsysteem voor een Duurzaam Oppervlaktedelfstoffenbeleid (MDO)* over de productie en de inzet van gerecycleerde mineralen, via de *Aangifte van de milieuheffingen, tarieven en capaciteiten* over verbrande en gestorte hoeveelheden ...

Deze data leveren om verschillende redenen niet meer wat de Vlaamse overheid nodig heeft om de circulaire transitie in Vlaanderen te ondersteunen en te monitoren. Met MATIS verzamelt de OVAM informatie over de afval- en materialenstromen binnen Vlaanderen voor verschillende doeleinden. De twee hoofddoeleinden zijn:

- De bestaande en nieuwe Europese **rapporteverplichtingen** over afvalproductie en -verwerking;
- De nood aan digitale **afvaltracering** voor een efficiënte en effectieve handhaving in Vlaanderen.

Daarnaast zijn er nog drie andere belangrijke doeleinden voor MATIS:

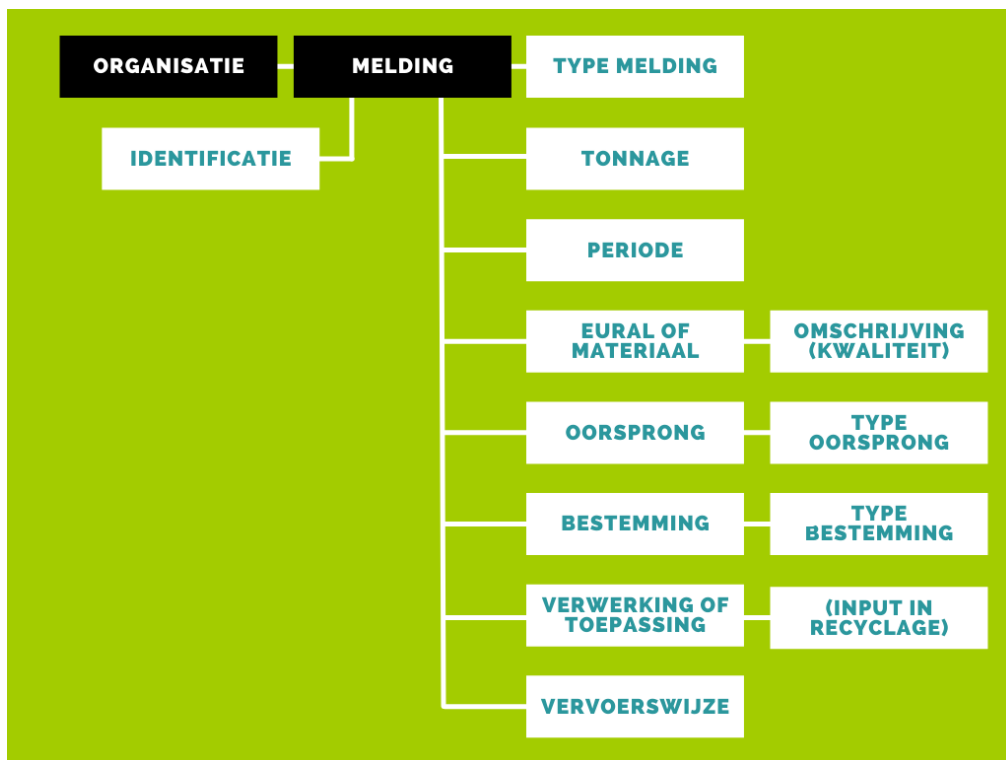
- De **ondersteuning en monitoring** van het Vlaams beleid, zowel het afval- en materialenbeleid als de circulaire economie transitie, door onder andere marktproblemen opsporen;
- De **lasten verlagen** bij gemeenten, bedrijven en de Vlaamse overheid door de efficiëntie en de kwaliteit van de data-inzameling te verhogen. Enkel bedrijven actief in de afvalinzameling- en verwerking melden gegevens en dit zo veel mogelijk digitaal. De OVAM hanteert het "only once" principe: MATIS geeft invulling aan de nieuwe rapporteringen, vervangt verschillende bestaande bevragingen of schaft ze af.

////////////////////////////////////

5 INHOUD VAN ELKE MELDING

Hieronder volgt een overzicht van de inhoud van elke melding door een organisatie in het MATIS webloket. In het algemeen beschrijft één melding: het type melding, de hoeveelheid afval, een identificatie van de melding, een omschrijving van het afval, de periode, de oorsprong, de eerstvolgende bestemming, de verwerking en de vervoerswijze. Indien van toepassing wordt ook de inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar (IHM) gevraagd.

5.1 TYPE MELDING

Er zijn 3 verschillende types melding in MATIS mogelijk: inkomende stromen (IN), uitgaande stromen (UIT) en interne stromen (INTERN).

Inkomende stromen (IN): betreffen de gegevens van het register van verwerkte afvalstromen (zie Vlarema art. 7.2.1.4). De oorsprong is de locatie waar het afval vandaan komt, bv. de Belgische vestiging van uw klant. De bestemming voor een ‘IN’-melding is uw eigen vestiging waar het afval toekomt.

Uitgaande stromen (UIT): betreffen de gegevens van het register van geproduceerde afvalstromen (Vlarema art 7.2.1.1) en het register van geproduceerde grondstoffen (Vlarema art. 7.2.2.2). Bij de afvalstoffen gaat het zowel om de afvalstoffen van afvalverwerking als de eigen afvalstoffen, bv. van personeel of onderhoud van machines. De oorsprong is voor een ‘UIT’-melding uw eigen vestiging waar het afval vertrekt. De bestemming voor een ‘UIT’-melding is de plaats waar het afval naartoe gaat, bv. de Belgische vestiging van de ontvanger.

Er is dus geen koppeling nodig tussen de oorsprong van uw inkomende stromen en de bestemming van uw uitgaande stromen. Als u bijvoorbeeld restafval ontvangt van locatie A en B voor op- en overslag, en u voert restafval af naar locatie X en Y, dan heeft u 4 meldingen.

- Type melding IN met oorsprong A, verwerkingswijze op- en overslag en bestemming de eigen vestiging;
- Type melding IN met oorsprong B, verwerkingswijze op- en overslag en bestemming de eigen vestiging;
- Type melding UIT met oorsprong het eigen vestiging en bestemming X;
- Type melding UIT met oorsprong het eigen vestiging en bestemming Y.

De koppeling tussen A en X, B en X, A en Y, B en Y moet u niet maken:

Interne stromen (INTERN): betreffen de gegevens van afvalstromen die op de vestiging zelf werden geproduceerd en nadien verwerkt zijn door ze te verbranden, te storten of als input in een recyclagehandeling op dezelfde vestiging. Dit is het equivalent van wat bij de afvalmelding in het IMJV benoemd werd als “verwerking binnen het bedrijf”. Deze stromen maken ook deel uit van het register van verwerkte afvalstromen (zie Vlarema art. 7.2.1.4).

Er zijn 2 situaties waar het type ‘interne stromen’ van toepassing is:

- Bedrijven waarvan **afvalverwerking niet de hoofdactiviteit** is, maar die wel een rubriek 2-vergunning (voor afvalverwerking) hebben en die **eigen afvalstoffen verwerken** in die rubriek 2-installatie. Voorbeeld: eigen houtafval dat ter plaatse op de vestiging verbrand wordt. Deze hoeveelheid houtafval wordt dan gemeld met type melding ‘INTERN’ en verwerkingswijze ‘verbranden met energierecuperatie’.
- Bij bedrijven met hoofdactiviteit afvalverwerking die beschikken over meer dan 1 vergunde verwerking waar een afvalstroom van het ene type verwerking naar een ander type verwerking (ofwel verbranding ofwel storten ofwel input in de recyclagehandeling) op dezelfde vestiging gaat. De input in de recyclagehandeling is het rekenpunt voor de berekening van de gerecycleerde hoeveelheid volgens de Europese regelgeving. In Bijlage 3 is een overzicht opgenomen van dit recyclagepunt per afvaltype zoals het bepaald werd in het Europese uitvoeringsbesluit 2019/1004.

//

5.4 EURAL-CODE OF MATERIAALCODE

U bent verplicht om ofwel de **EURAL-code** (voor afvalstoffen) ofwel de **materiaalcode** (voor grondstoffen) mee te geven in uw melding:

- De EURAL-code bestaat uit 6 cijfers. Indien de EURAL-code in de database van de melder staat opgeslagen als een 5-cijferige code, wordt gevraagd een voorloopnul toe te voegen (bv. 020103). Het is mogelijk om EURAL-codes met óf zonder spaties, sterretjes of puntjes op te laden (bv. 01 03 04*).
- De materiaalcode is van het type M00.00, dus een M gevolgd door 4 cijfers, gescheiden door een punt na het tweede cijfer.

De lijst met mogelijke EURAL-codes vindt u in Bijlage 2 van de Europese Afvalstoffenlijst - EURAL Handleiding op de OVAM-website: ovam.vlaanderen.be/eurale-handleiding-en-eurale-wizard.

De lijst met materiaalcodes vindt u ook op OVAM-website: ovam.vlaanderen.be/grondstofverklaringen-wanneer-en-hoe. Daarnaast kunnen ook de volgende materiaalcodes gebruikt worden:

- M08.01 grondstoffen uit de voedingsindustrie voor rechtstreeks gebruik als diervoeding: de afnemer (veehouder), gebruikt de reststroom als voeder voor zijn dieren, al dan niet tegen een vergoeding. Indien nog een bewerking nodig is bij een verwerker om er diervoeding van te maken (zoals ontpakken, snijden, mengen, verhitten ...) moet een EURAL-code gebruikt worden (met verwerkingwijze 'recyclage').
- M08.02 grondstoffen uit de voedingsindustrie voor de biochemie: voor gebruik in cosmetica, farmaceutica, bio-plastics, etherische oliën ... Niet voor gebruik in de voedingsketen.
- M08.03 voedingsmiddelen die geschonken worden voor humane consumptie: schenkingen voor menselijke consumptie aan bijvoorbeeld (sociale) organisaties, bijvoorbeeld producten die bijna de houdbaarheidsdatum overschrijden.

5.5 OMSCHRIJVING

U bent verplicht om, bovenop de EURAL- of materiaalcode, een **beschrijving** te geven van de afvalstof of het materiaal. Dit is vergelijkbaar met de bevraging in het IMJV.

5.6 KWALITEIT

Dit optioneel veld dient om een beschrijving te geven in functie van de kwaliteit van het materiaal voor verdere verwerking. Op basis van voortschrijdend inzicht is het mogelijk dat de OVAM hier op termijn concretere richtlijnen kan geven over de informatie die hier nodig is. Gelieve hier informatie op te nemen over de kwaliteit van het materiaal, die voor u of uw partners relevant is.

Enkele voorbeelden: papier karton verhouding 70/30, gemengd schroot, zuiver koperschroot ...

Als deze informatie opgenomen is bij de omschrijving (zie paragraaf 5.5) is het niet nodig dezelfde info opnieuw te vermelden.

////////////////////////////////////

5.7 DBP – DIERLIJK BIJPRODUCT

Als u een dierlijk bijproduct meldt, kan u één van de mogelijke waarden in Bijlage 2Bijlage 2 meegeven in het veld **DBP**. Anders laat u dit veld leeg.

5.8 PERIODE

U bent verplicht om voor elke melding een **periode** op te geven. Dit betreft de periode (jaar, kwartaal, maand of dag) waarbinnen het afval aankomt of vertrekt op de vestiging (moment van weging).

Vanaf de afvalverwerking in 2023 meldt u minstens kwartaaltotalen. Jaartotalen zijn niet meer toegelaten. Ook na 2022 blijft u gegevens melden per kwartaal. Meer gedetailleerde meldingen, zoals maandtotalen, dagtotalen of de datum van een individueel transport, zijn ook steeds mogelijk.

U bent ook verplicht om de **eenheid voor de periode** op te geven. De mogelijke waarden zijn:

Eenheid periode	Betekenis	Formaat periode
Jaar	Melding voor een bepaald jaar <i>Opgelet! Jaarmeldingen zijn niet meer toegelaten vanaf afvalverwerking in 2023</i>	JJJJ
Kwartaal	Melding voor een bepaald kwartaal	JJJJ-Q1, JJJJ-Q2, JJJJ-Q3 of JJJJ-Q4
Maand	Melding voor een bepaalde maand	JJJJ-MM
Dag	Melding voor een bepaalde dag of transport	JJJJ-MM-DD of DD/MM/JJJJ

5.9 OORSPRONG EN TYPE OORSPRONG

U bent verplicht om voor elke melding de **Oorsprong** en het **Type oorsprong** op te geven.

De 'oorsprong' gaat over de locatie waar het afval vandaan komt. Het gaat steeds om de laatste locatie waar het afval geweest is voor het op uw vestiging toekwam.

Er zijn verschillende types oorsprong mogelijk en afhankelijk daarvan, zijn bepaalde gegevens verplicht. Bij de informatie over de oorsprong wordt daarom ook een 'type oorsprong' gevraagd. De mogelijke types oorsprong zijn: Belgische vestiging, buitenlandse vestiging, trader, inzamelronde, werf of geen onderneming. Het stroomschema in Bijlage 1 maakt u wegwijs in de verschillende types.

////////////////////////////////////

De oorsprong van een inkomende stroom (type melding IN) is de locatie van uw klant of partner waar de stroom vandaan komt. De oorsprong voor een uitgaande stroom, die uw vestiging dus verlaat (type melding UIT), is steeds uw eigen vestiging met als type oorsprong 'Belgische vestiging'.

- **Belgische vestiging:** als de oorsprong een Belgische vestiging is, geeft u daarvan vanaf 2023 minstens het vestigingsnummer. Naam, adres en BTW-nummer kunnen dan ingevuld worden, maar zijn niet verplicht.
  - Als het een uitgaande stroom is, geeft u uw eigen vestigingsnummer als oorsprong.
  - Voor een inkomende stroom (1-op-1 transport) is de oorsprong de plaats waar het transport vertrokken is. Dit is meestal de 'afvalstoffenproducent' in het afvalregister. Dan wordt een vestigingsnummer doorgegeven.
Voor een stroom die intern verwerkt wordt, zijn oorsprong en bestemming hetzelfde en wordt telkens het eigen vestigingsnummer opgenomen.

Vestigingsnummers verplicht vanaf 2023

Het **vestigingsnummer** van de Belgische oorsprong/ bestemming is een **verplicht** veld van zodra VLAREMA 9 van kracht is. De OVAM verwacht dit in de loop van 2023.

Als u klant/leverancier ondanks de verplichting in VLAREMA zijn vestigingsnummer niet doorgeeft, kan u het BTW-nummer van de onderneming gebruiken, gecombineerd met de naam en het adres van de vestigingseenheid. Als alternatief voor het BTW-nummer laten we bij Belgische vestigingen ook het ondernemingsnummer toe.

- **Buitenlandse vestiging:** Als de oorsprong een vestiging in het buitenland is, worden naam en adres doorgegeven en het BTW-nummer. Voor vestigingen buiten de Europese Unie, is het BTW-nummer optioneel.
- **Trader:** Als u van een Belgische of buitenlandse trader (handelaar of makelaar van afvalstoffen) een afvalstof ontvangt en de werkelijke oorsprong niet kent, geeft u minstens het BTW-nummer van de trader. Als de trader voorkomt in het [Register van de geregistreeerde en geschorste inzamelaars, afvalstoffenhandelaars of -makelaars](#), is het niet nodig naam en adres van de trader in te vullen. Bij traders die niet opgenomen zijn in dit register, moeten naam en adres van de trader wel ingevuld worden. Wanneer u de werkelijke oorsprong kent, geeft u deze locatie op en gebruikt u een ander type oorsprong, niet het type 'trader'.
- **Inzamelronde:** Voor een inzamelronde is de oorsprong de IHM die de inzamelronde organiseerde. Dan wordt het BTW-nummer van de IHM doorgegeven. U kan een IHM enkel identificeren met een BTW-nummer dat is opgenomen in het [Register van de geregistreeerde en geschorste inzamelaars, afvalstoffenhandelaars of -makelaars](#).

De inzamelronde is in de eerste plaats bedoeld voor inzamelrondes bij bedrijven, waarbij bv. rolcontainers leeg gemaakt worden bij verschillende bedrijven en die samen aangebracht worden bij een verwerker. Bv. inzamelronde van bedrijfsrestafval dat bij een verbrandingsoven binnenkomt.

Het oorsprong type ‘inzamelronde’ geldt ook bij inzamelrondes van huishoudelijk afval, bv. huis-aan-huis, bij ondergrondse sorteerstraten, via mobiele of pop-up recyclageparken, of brengpunten waarvoor er geen vestigingsnummer is.

- **W erf:** Voor afvalstoffen die van een werf komen, wordt het adres van de werf doorgegeven en het BTW-nummer en de naam van de klant/opdrachtgever (bv. de aannemer of de bouwheer). Voor een werf is het mogelijk dat er nog geen huisnummer of straatnaam is. Geef dan als huisnummer of straatnaam de waarde ‘nvt’ of ‘zn’, en gebruik dan de ‘adresuitbreiding’ voor verduidelijking.

In uitzonderlijke gevallen hebben locaties waar afval ontstaat geen vestigingsnummer. Bijvoorbeeld afval ontstaan op **kaa ien**, afval opgehaald door het **parket** (bv. drugslabo’s) en afval op locaties waar **geen activiteit** van een bedrijf plaatsvindt (bv. transformatoren). Voor deze locaties moet door de opdrachtgever ook geen vestigingsnummer worden aangevraagd. Het gaat over tijdelijke locaties waar afval ontstaat. Dit is vergelijkbaar met een werf, waarbij het adres van de locatie wordt doorgegeven en het BTW-nummer en de naam van de klant/opdrachtgever.

Paragraaf 7.3 verduidelijkt welke adresgegevens u moet opgeven. Dit is verschillende voor bouw- en sloopwerken en voor onderhoudswerken.

- **Geen onderneming:** Als de oorsprong een producent zonder BTW-nummer of ondernemingsnummer is, worden naam en adres doorgegeven (verplichte velden).

Voorbeeld: Een feitelijke vereniging zoals een caritatieve organisatie die een eetfeest organiseert of éénmalig een afvalinzamelactie doet. Deze organisaties zijn niet steeds georganiseerd als vzw en hebben dan ook niet steeds een ondernemingsnummer. Organisaties met een ondernemingsnummer (bv. vzw van een turnkring) vallen onder het oorsprong type ‘Belgische vestiging’.

Ook de gegevens van particulieren kunnen met type bestemming ‘Geen onderneming’ opgenomen worden, als u naam en adres per particulier wenst op te geven.

- **Particulier:** Als u het afval ontvangt van particulieren of burgers, niet van bedrijven, dan is **enkel de postcode verplicht vanaf 2024**. Andere informatie (naam en overige adresvelden) worden niet opgeslagen. U kan dus sommeren voor alle particuliere klanten samen per postcode. Voorafgaand 2024 bent u niet verplicht om een postcode mee te geven.

Het **adres** bestaat uit aparte velden voor straat, huisnummer en busnummer, adresuitbreiding (bv. industriezone of beschrijving van locatie van een werf), postcode, gemeente en land.

////////////////////////////////////

Voorbeeld: Een feitelijke vereniging zoals een caritatieve organisatie die een eetfestijn organiseert of éénmalig een afvalinzamelactie doet. Deze organisaties zijn niet steeds georganiseerd als vzw en hebben dan ook niet steeds een ondernemingsnummer. Organisations zonder BTW-nummer maar met een ondernemingsnummer (bv. vzw van een turnkring) vallen onder het bestemmingstype 'Belgische vestiging'.

Ook de gegevens van particulieren kunnen met type bestemming 'Geen onderneming' opgenomen worden, als u naam en adres per particulier wenst op te geven.

- **Particulier:** Als een grondstof (bijvoorbeeld compost) afgevoerd wordt naar particulieren of burgers, dan is geen naam of adres nodig. U kan dus sommeren voor alle particuliere klanten samen.

5.11 IHM

Indien van toepassing geeft u de **inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar (IHM)** op die betrokken is bij het afvaltransport. Als er geen tussenkomst is van een IHM'er, kan u dit veld leeglaten.

Als het type oorsprong 'inzamelronde' is, wordt als oorsprong ook het BTW-nummer van de IHM opgegeven.

U identificeert de Belgische IHM aan de hand van een Belgisch BTW-nummer. Een buitenlandse IHM identificeert u met het buitenlands BTW-nummer. Indien u het BTW-nummer van de IHM niet kent, kan u dit opvragen bij uw IHM, opzoeken in de [Kruispuntbank voor Ondernemingen](#) of het [Register van de geregistreerde en geschorste inzamelaars, afvalstoffenhandelaars of -makelaars](#).

5.12 R- OF D-CODE & VERWERKINGSWIJZE

Voor afvalstoffen (meldingen met een EURAL-code) wordt de **verwerkingswijze** bevraagd. Er wordt ook naar de **R- of D- code** gevraagd. Deze twee indelingen zijn vaak een aanvulling op elkaar.

Deze velden zijn verplicht vanaf 2024 bij elke type melding. Volgens het VLAREMA bent u verplicht om een verwerkingswijze en R- of D- code in te vullen in uw afvalstoffenregister.

Voorafgaand 2024 is de verwerking enkel verplicht in te vullen voor:

- **Inkomende afvalstromen:** het gaat dan om de verwerking die op uw bedrijf gebeurt. Ook inkomende stromen die van een andere vestiging komen van dezelfde onderneming worden apart gemeld met R- of D-code en verwerkingswijze.
- **Interne afvalstromen.** Bij interne stromen geeft u de verwerking door die u er zelf op toepast. Bijvoorbeeld bij de melding van eigen chemisch afval, dat op dezelfde vestiging verbrand wordt met energieterugwinning, wordt R1 opgegeven.
- **Uitgaande afvalstromen met een bestemming buiten Vlaanderen.** Hier geeft u de verwerkingswijze op die de ontvanger van de afvalstoffen erop toepast.

Vanaf 2024 bent u verplicht om ook een verwerkingswijze en R/D-code in te vullen voor uitgaande stromen met een bestemming binnen Vlaanderen. Hier geeft u de verwerkingswijze op die de ontvanger van de afvalstoffen erop toepast.

U geeft u steeds de hoofdhandeling op, dus slechts één R- of D-code en verwerkingswijze. Een lijst met de R- en D-codes vindt u hier: ovam.vlaanderen.be/r-d-codes.

De mogelijke verwerkingswijzen zijn:

- op- en overslag
- sorteren
- drogen-scheiden
- andere voorbehandeling
- recyclage
- composteren/vergisten
- hergebruik
- verbranden met energierecuperatie
- andere afvalverbranding
- storten

Op- en overslag is de tijdelijke opslag en overslag van afvalstoffen zonder wijziging van aard en samenstelling in afwachting van de afvoer naar een vergunde verwerkingsinstallatie.

Sorteren is een specifieke voorbehandelingswijze waarbij door een mechanische handeling een afvalstof in verschillende andere fracties wordt opgedeeld, met het oog op een gemakkelijker of hoogwaardigere verdere behandeling.

Drogen-scheiden is een specifieke voorbehandelingswijze om op mechanische en biologische wijze (MBS) een afvalstof in verschillende andere fracties op te delen met het oog op een gemakkelijker of hoogwaardigere verdere behandeling.

Andere voorbehandeling bevat voorbehandelingswijzen die niet onder de noemer 'sorteren' of 'drogen-scheiden' vallen. Voorbehandelingswijzen zijn behandelingen waarbij het afval in aard en samenstelling gewijzigd wordt, maar waarbij het eindproduct van de behandeling nog steeds een afvalstof is. Onder 'andere voorbehandeling' wordt onder meer begrepen:

- Biologische voorbehandeling (o.a. aerobe stabilisatie ...)
- Fysische of fysisch-chemische behandeling:
  - Fysisch-chemische voorbehandeling (o.a. calcineren, neutraliseren, drogen, verharderen ...)
  - Mechanische voorbehandeling (o.a. shredderen, herverpakken ...)
- Gecombineerde voorbehandelingswijzen (o.a. scheiden/vergisten, trockenstabilisaat ...)

De verwerkingswijze **recyclage** mag enkel gebruikt worden voor de input in de recyclagehandeling zoals gedefinieerd door Europa in Bijlage 3. Recycleren is grondstoffen terugwinnen uit afvalstoffen en ze inzetten in een productieproces, als gehele of gedeeltelijke vervanging van primaire grondstoffen.

Composteren is de aerobe verwerking en **vergisten** is de anaerobe verwerking van organisch-biologisch bedrijfsafval, gft, maaisel en/of groenafval met als eindproduct compost, digestaat of gedroogd digestaat, en dit in een vergunde composterings- of vergistingsinstallatie. Een combinatie van vergisting met nacompostering is ook mogelijk.

Hergebruik is het opnieuw aanwenden van producten en materialen in het afvalstadium voor hetzelfde doel of voor een soortgelijk doel als waarvoor ze oorspronkelijk bestemd waren. Belangrijk bij hergebruik is dat de volledige afvalstof (het volledige product of het volledige materiaal dat afval geworden is) rechtstreeks opnieuw als product aangewend kan worden, eventueel na reparatie, voor hetzelfde doel.

Afvalstoffen die verbrand worden in installaties die gebouwd werden met als doel om energie en/of materialen te produceren, worden ingedeeld als **verbranding met energierecuperatie**.

Afvalstoffen die verbrand worden in installaties die gebouwd werden met als doel om afvalstoffen te verwijderen, worden ingedeeld als **andere afvalverbranding**.

Onder **storten** vallen onder meer de volgende activiteiten:

- Gecontroleerd storten
- Lozen
- Ongecontroleerd storten, dumpen
- Ongecontroleerd verspreiden in de natuur, sluikestort en zwerfvuil
- Permanente opslag

5.13 OMSCHRIJVING VERWERKING

Dit is een vrijblijvend tekstveld om verdere duiding te geven bij de verwerkingswijze of om aan te geven dat een combinatie van verwerkingswijzen toegepast wordt (bv. 'sorteren, verhakselen en zeven').

////////////////////////////////////

5.16 VERVOERSWIJZE

U bent verplicht om voor elke melding de vervoerswijze te speciëren. Het vervoer beschrijft op welke wijze de afvalstoffen vervoerd worden van de oorsprong naar de bestemming.

U mag maar één vervoerswijze aanduiden. Mogelijke waarden zijn:

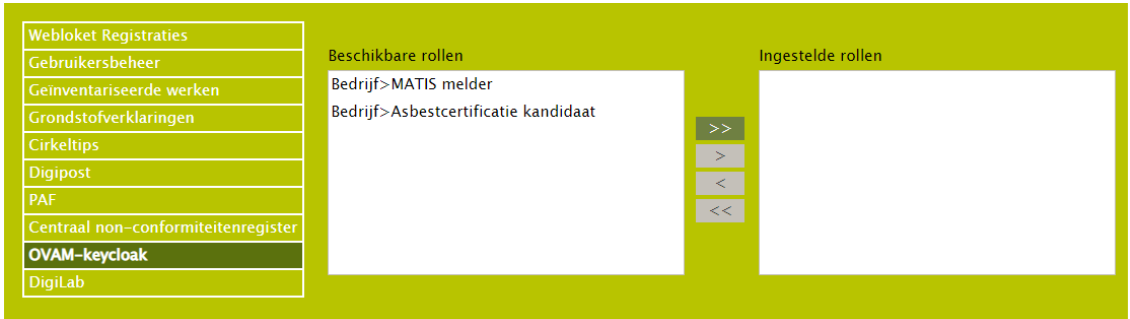
- Waterweg
- Spoorweg
- Luchtvaart
- Pijpleiding
- Wegvervoer
- Niet openbare weg

Met vervoerswijze '**Niet openbare weg**' wordt het vervoer bedoeld tussen bedrijven maar niet over de openbare weg. Bijvoorbeeld over privéterrein tussen bedrijven die dicht bij elkaar liggen.

Indien het afval via een opeenvolging van **verschillende vervoerswijzen** werd vervoerd, dan neemt u de vervoerswijze die het hoogste staat in de opsomming hierboven. Als bijvoorbeeld een traject gevolgd wordt vrachtwagen – binnenschip – trein – vrachtwagen, dan geeft u 'waterweg' op.

Binnen het OVAM-gebruikersbeheer kan een persoon van buiten de organisatie ook een **mandaat** krijgen. Hiervoor moet de verantwoordelijk voor het OVAM-gebruikersbeheer binnen de organisatie deze persoon als medewerkers toevoegen en de rechten geven voor het webloket MATIS. U vindt meer informatie in de gebruikershandleiding op sso.ovam.be.

6.1.2 Manueel gegevens over verwerking melden, corrigeren en verwijderen

Nieuwe gegevens over verwerking melden

Nadat u zich heeft aangemeld op het MATIS webloket, kan u via ‘Afvalverwerking – Nieuwe melding’ een nieuwe melding manueel aanmaken. Het webloket geeft aan welke velden verplicht zijn. Indien in bepaalde velden de keuze van invoer beperkt is tot de elementen uit een codelijst zal de gebruikersinterface u hierin ondersteunen en geen andere waarden aanbieden. Elders in deze handleiding vindt u een beschrijving van de afhankelijkheden tussen de verschillende velden en welke velden verplicht zijn. Ook hierbij ondersteunt de gebruikersinterface u door afhankelijk van bepaalde keuzes andere informatievelden aan te bieden. De beschrijving van deze afhankelijkheden en de specificaties van de verschillende data-velden kan u terugvinden in hoofdstuk 5 van deze handleiding en in het tabblad ‘Toelichting’ in het datasjabloon op ovam.vlaanderen.be/matis.

Gegevens over verwerking corrigeren of verwijderen

Nadat u zich heeft aangemeld op het MATIS webloket, en u kiest voor ‘Afvalverwerking – Mijn meldingen’, ziet u een lijst van bestaande meldingen voor uw organisatie. U kan in deze lijst filteren op de kolommen door te klikken op het ‘vergrootglas’.

U kan een melding **corrigeren** door in de lijst op een individuele melding te klikken en vervolgens op de knop ‘Corrigeren’ te klikken. Het detailscherm van de melding opent dan. U kan hierin alle velden wijzigen en de melding opnieuw opslaan.

U kan een melding **verwijderen** door in het overzicht één of meerdere meldingen te selecteren en op de knop ‘Verwijderen’ te klikken bovenaan het overzicht. U kan een melding ook verwijderen door in het overzicht op een individuele melding te klikken en vervolgens op de knop ‘Verwijderen’ aan te klikken. De gegevens in de MATIS-databank worden logisch verwijderd. Dit betekent dat de gegevens niet meer getoond worden of in

6.2.2 Ik krijg foutmeldingen terug na het opladen van mijn CSV-bestand. Wat kan ik doen?

Als u na het opladen deze knop ziet, zijn er enkele foutieve meldingen in uw CSV-bestand. Deze foutieve meldingen zijn niet opgeladen.

Download foutieve meldingen

U heeft twee mogelijkheden:

- Pas de foutieve meldingen aan in uw eigen CSV-bestand en laad dit terug op via de link 'Vul aan of corrigeer bestaande meldingen'.
- Door op de knop 'download foutieve meldingen' te klikken, ontvangt u een CSV-bestand met alleen de foutieve meldingen die niet werden opgeladen. De beschrijving van de foutmelding vindt u in de laatste kolom van het bestand. Pas de fouten in dit CSV-bestand aan en laad dit terug op via de link: 'Vul aan of corrigeer bestaande meldingen' onder 'raadplegen en corrigeren'.

Raadplegen en corrigeren

Q [Mijn meldingen](#)

⬆️ [Vul aan of corrigeer bestaande meldingen](#)

📄 [Rapporten](#)

6.2.3 Ik heb mijn gegevens in de oefenomgeving opgeladen in plaats van in de productie omgeving.

- Ga naar de oefenomgeving matis-oefen.ovam.be en meld u aan.
- Ga onder 'raadplegen en corrigeren' naar 'Mijn meldingen'. U ziet nu een overzicht van de gedane meldingen.

Raadplegen en corrigeren

Q [Mijn meldingen](#)

⬆️ [Vul aan of corrigeer bestaande meldingen](#)

📄 [Rapporten](#)

- Klik nu op 'CSV downloaden'. U ontvangt een CSV-bestand met alle meldingen uit de oefenomgeving.

Importeer nieuwe meldingen	Vul aan of corrigeer bestaande meldingen	CSV downloaden	Nieuwe melding
----------------------------	--	----------------	----------------

- Meld u af uit de oefenomgeving matis-oefen.ovam.be.
- Ga naar de productie omgeving matis.ovam.be en meld u aan.
- Klik op 'importeer nieuwe meldingen' en laad hier het CSV-bestand op. De meldingen zijn nu overgezet.

Gegevens melden

+ [Nieuwe melding](#)

↑ [Importeer nieuwe meldingen](#)

Wilt u nog correcties doen, dan kan dit via ‘Vul aan of corrigeer bestaande meldingen’.

Raadplegen en corrigeren

🔍 [Mijn meldingen](#)

↑ [Vul aan of corrigeer bestaande meldingen](#)

📄 [Rapporten](#)

6.2.4 Het datumformaat in mijn CSV-bestand wijzigt telkens van JJJJ-MM-DD naar DD/MM/JJJJ.

Als u een CSV-bestand met datumformaat JJJJ-MM-DD opent in Excel, zet Excel deze automatisch om naar datumformaat DD/MM/JJJJ. U kan in de laatste versie van MATIS ook het datumformaat DD/MM/JJJJ gebruiken in MATIS voor dagmeldingen (zie paragraaf 5.8).

6.3 VIA DE API (APPLICATION PROGRAMMING INTERFACE)

Om de integratie met andere IT-systemen te bevorderen, heeft u ook de mogelijkheid om meldingen op te laden via een rechtstreekse systeemkoppeling (API). Meldingen die op deze manier worden opgeladen in MATIS, kunnen ook via de gebruikersinterface geraadpleegd worden.

Alle technische info over de API vindt u in de [online Swagger-documentatie](#).

6.3.1 Aanmelden via de API

Indien uw organisatie gebruik wenst te maken van de mogelijkheid om de gegevens te melden via machine-machine-interactie maakt u gebruik van de API. U moet dan voorafgaand volgende stappen doorlopen:

- Neem contact op met de OVAM om aan te geven dat u gebruik wenst te maken van de API via het [MATIS contactformulier](#).
- U ontvangt een onboarding document ter ondertekening.
- Na ondertekening ontvangt u de nodige technische gegevens om de koppeling op te zetten.

Er zijn drie omgevingen: een User Acceptance Test omgeving (UAT), een oefenomgeving en de productie omgeving. Een organisatie krijgt eerst de toegangsgegevens voor UAT. Als ze voldoende getest hebben en naar productie willen gaan, brengen ze de OVAM op de hoogte.

Na controle door de OVAM krijgt de organisatie vervolgens de toegangsgegevens voor de productie omgeving. Op dat moment heeft u geen toegang meer tot UAT. Als u dan nog verder wil testen, maakt u gebruik van de oefenomgeving. De oefenomgeving kan u aanspreken met dezelfde toegangsgegevens als de productie omgeving.

////////////////////////////////////

7.3 AFVAL AFKOMSTIG VAN WERVEN: BOUW- EN SLOOPWERKEN VS. ONDERHOUDSWERKEN

Paragraaf 5.9 verduidelijkt wanneer u het type oorsprong ‘Werk’ kan gebruiken. Voor afvalstoffen die van een werf komen, geeft u het adres van de werf door en het BTW-nummer en de naam van de klant/opdrachtgever (bv. de aannemer of de bouwheer).

Een werf kan zowel voorkomen bij bouw- en sloopwerken als bij onderhoudswerken. Voorbeelden van onderhoudswerken zijn maaien van bermen, ruimen van grachten en onderhoud van tuinen. Omdat u als afvalverwerker het adres bij de onderhoudswerken niet altijd kent, is het enkel bij onderhoudswerken toegelaten dat u het adres van de de klant/opdrachtgever opgeeft bij de oorsprong. Bij bouw- en sloopwerken verwachten we wel steeds het adres waar de afvalproductie heeft plaatsgevonden, dus het adres van de werf.

7.4 GROND

Hieronder vindt u informatie specifiek in verband met grond in MATIS:

- Inkomende stromen – type melding IN:
  - Grond die binnenkomt in kader van grondverzet, die niet verontreinigd is en waar geen verwerking (bv. zeven of reinigen) op gebeurt, moet niet in MATIS gemeld worden, want dit is geen afval.
  - Inkomende grond met stenen of verontreinigde grond wordt wel gemeld in MATIS (met een EURAL-code).
- Uitgaande stromen - type melding UIT:
  - Grond die binnenkwam in kader van grondverzet en waarop geen verwerking (zeven of reinigen) gebeurd is, moet ook niet gemeld worden in MATIS als uitgaande stroom.
  - Afgezeefde grond (VLAREBO conform) voor gebruik als bodem/teelaarde wordt wel gemeld met materiaalcode M03.01.
  - Gewassen zand (na fysicochemisch reinigen van verontreinigde grond) dat ingezet wordt als bouwstof, wordt wel als uitgaande stroom gemeld met materiaalcode M02.12.
  - Afvoer van grond die eerst verwerkt (bv. gezeefd) werd en gemengd wordt met compost of andere bodemverbeterende middelen wordt wel gemeld met materiaalcode M03.01 voor gebruik als bodem/teelaarde.
  - Grond die proper binnenkwam als grondstof in kader van grondverzet, die niet gezeefd of gereinigd is, en daarna gemengd wordt met compost of andere bodemverbeterende middelen (ook grondstoffen), moet niet als uitgaande stroom gemeld worden in MATIS.

////////////////////////////////////

7.5.4 Breken van betonresten bij een betoncentrale

Als een betoncentrale een paar keer per jaar een mobiele breker laat komen om betonresten te breken, die terug voor de productie van nieuw beton gebruikt worden, dan maakt dit deel uit van het productieproces en is dit geen afval. Dit moet dus niet gemeld worden in MATIS. Deze activiteit is dan vergund onder rubriek 30, niet onder rubriek 2.

Als een betoncentrale ook een rubriek 2 in de vergunning heeft en dus ook ander puin breekt (niet afkomstig van de eigen betoncentrale) of de geproduceerde granulaten worden elders gebruikt, dan moet wel gemeld worden over de hoeveelheid inkomend betonpuin, de interne stroom betonresten met melding type 'INTERN', de eventueel uitgaande hoeveelheid gerecycleerd betongranulaat, en alle uitgaande afvalstoffen, ook bv. het afval van onderhoud van machines, van personeel ...

8 JURIDISCHE BASIS

[Artikel 7.1.3](#) van het VLAREMA geeft aan de OVAM de mogelijkheid om afvalstoffen- en materiaalgegevens op te vragen bij onder andere de inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar (IHM) en de inrichtingen voor het verwerken van afvalstoffen.

De meeste gegevens bevroegd in MATIS worden bijgehouden in de registers van afvalstoffen en grondstoffen, zoals bepaald in [artikel 7.2.1.2](#) en [artikel 7.2.2.2](#) van het VLAREMA.

De OVAM voorziet in 2023 meer duidelijkheid te scheppen over de MATIS-bevraging in de wetgeving voor alle betrokken actoren. De OVAM zal hiervoor een ontwerp wijziging van de VLAREMA neerleggen bij het kabinet van de minister van leefmilieu met de vraag om deze wijziging op niveau Vlaamse regering door te voeren.

Ook zullen de technische specificaties in verband met de uitwisseling van gegevens opgenomen worden in een standaardprocedure en vastgelegd worden in een ministerieel besluit, zoals bepaald in [artikel 7.2.3.2](#) van het VLAREMA. Met andere woorden, het uitwisselingsformaat voor MATIS zal op die manier wettelijk verankerd worden.

9 MEER INFORMATIE EN VRAGEN?

Als u meer informatie zoekt, neem een kijkje op de OVAM-webpagina voor MATIS: ovam.vlaanderen.be/matis. Hier vindt u ook de laatste versie van deze handleiding.

Indien u specifieke vragen heeft, neem contact op met de OVAM via het [MATIS contactformulier](#).

Schrijf u in voor de digitale MATIS-nieuwsbrief via deze link en blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen: [MATIS-nieuwsbrief](#).

Paragraaf 5.8 – Verduidelijking type oorsprong ‘kaai’ en gebruik van dit type oorsprong voor afval ontstaan op kaaien, afval opgehaald door het parket (bv. drugslabo’s) en afval op locaties waar geen activiteit van een bedrijf plaatsvindt (bv. transformatoren).

Paragraaf 5.8 - Verduidelijking type oorsprong ‘Geen onderneming’

Paragraaf 5.9 – Type bestemming ‘Werb’ ook toegelaten bij afvalstoffen met bestemming Wallonië of Brussel en een EURAL-code startend met: 17 05 (grond, stenen en baggerspecie), 19 01 (afval van verbranding of pyrolyse van afval) en 10 (afval van thermische processen).

Paragraaf 5.11 – Verwerkingwijze drogen-scheiden toegevoegd

Paragraaf 6.1.1 – Het geven/krijgen van mandaten verduidelijkt

Paragraaf 6.2 - ‘Troubleshoot’ voor melden via een CSV-bestand toegevoegd

Paragraaf 6.3.1 – Het verschil verduidelijkt tussen de UAT-omgeving, oefenomgeving en productie omgeving van de MATIS

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van versie 1.4.1 (dd. 27/1/2021)

Paragraaf 1 Scope van deze handleiding: aangevuld en update

Paragraaf 4 Wanneer meldt u gegevens? Aangepaste timing - kwartaalrapportering in 2022

Paragraaf 5.1 Type melding: verduidelijking dat de bestemming voor een IN-stroom uw eigen vestiging en analoog dat de oorsprong bij een UIT-stroom uw eigen vestiging is.

Paragraaf 5.7 Periode: NIEUW: overgangsmaatregel: gegevens over 2022 mogen per kwartaal gemeld worden. Gegevens vanaf 2023 moeten wel maandelijks gemeld worden.

Paragraaf 5.8 Oorsprong en type oorsprong en 5.9 Bestemming en type bestemming:

- NIEUW: overgangsmaatregel voor gegevens 2020-2022 is het gebruik van vestigingsnummers niet meer verplicht in de meeste gevallen !
- verduidelijking dat de bestemming voor een IN-stroom uw eigen vestiging en analoog dat de oorsprong bij een UIT-stroom uw eigen vestiging is.
- Verduidelijking bij verschillende types oorsprong en bestemming, o.a. voor kaaien zonder vestigingsnummer

Hoofdstuk 6: uitbreiding toelichting over hoe u melding via het MATIS webloket of via de API doorstuurt, corrigeert en verwijderd. Toevoeging lijst van mogelijke foutmeldingen.

//

Bijlage 1: Het stroomschema in Bijlage 1 maakt u wegwijs in de verschillende oorsprong- en bestemmingstypes.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van versie 1.4 (dd. 22/11/2021)

Paragraaf 5.8 Oorsprong en type oorsprong en paragraaf 5.9 Bestemming en type bestemming:

- NIEUW type 'Particulier': Toevoeging van informatie over de melding waarbij afval van of naar particulieren gaat en het type 'Particulier'.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van versie 1.3 (dd. 15/10/2021)

Paragraaf 5.1 Type melding: verduidelijking bij interne stromen

Paragraaf 5.8 Oorsprong en type oorsprong en paragraaf 5.9 Bestemming en type bestemming:

- Aanpassing bij het type 'Trader': "Als de trader voorkomt in het [Register van de geregistreerde en geschorste inzamelaars, afvalstoffenhandelaars of -makelaars](#), is het niet nodig naam en adres van de trader in te vullen. Bij traders die niet opgenomen zijn in dit register, moeten naam en adres van de trader wel ingevuld worden."
- Toevoeging van informatie over de melding waarbij afval van of naar particulieren gaat en het type 'Particulier'.

Paragraaf 5.11 Verwerkingswijze: toevoegen zin: "De verwerkingswijze recyclage kan enkel gebruikt worden voor de input in de recyclagehandeling zoals opgenomen in bijlage 1."

Paragraaf 5.13 Veld in functie van input in recyclage: toevoegen alinea voor composterings- en vergistingsinstallaties.

Paragraaf 6.2.3 API-koppeling: toevoegen zin: "De [technische documentatie](#) over het gebruik van de API staat online ter beschikking."

Hoofdstuk 7 Voorbeelden en specifieke situaties werd toegevoegd met

- een paragraaf 7.1 met meer informatie voor installaties voor vergisting, biogas en compostering;
- een paragraaf 7.2 met voorbeelden van meldingen van interne stromen.

Bijlage 1 werd toegevoegd met een overzicht van de Europese definitie van 'input in de recyclagehandeling' per afvalgroep.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van versie 1.2 (dd. 6/9/2021)

Enkel tekstuele wijzigingen.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van versie 1.1 (dd. 14/6/2021)

Paragraaf 5.1: Verduidelijking interne stromen

Paragraaf 5.2: Formaat voor het melden van gewicht

Paragraaf 5.4: Toevoeging informatie over EURAL-codes en materiaalcodes

Paragraaf 5.6: Toevoeging informatie over kwaliteit

Paragraaf 5.8 Oorsprong en Type oorsprong: BTW-nummer in plaats van ondernemingsnummer, toevoegen van Type oorsprong Werf en Geen onderneming, toevoegen informatie over vestigingsnummers.

Paragraaf 5.9 Bestemming en Type bestemming: BTW-nummer in plaats van ondernemingsnummer, toevoegen van Type bestemming Werf, Dispers gebruik en Geen onderneming.

Paragraaf 5.10 IHM: toegevoegd

Paragraaf 5.11 Verwerkingswijze: informatie toegevoegd

Paragraaf 5.14 Veld in functie van berekening input in recyclage: toegevoegd

Paragraaf 5.15 Vervoerswijze: informatie toegevoegd

